



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 490 din 16.06.2021

Dosar nr: 1017/ 2020

Petiția nr: 8179/ 22.12.2020

Petent:

Reclamat: Popa Ioan, Primar Oraș Reșița

Obiect: petentul sesizează faptul că partea reclamată a făcut declarații publice în conferința de presă din data de 18.12.2020 atât cu privire la localnicii orașului Reșița cât și cu privire la petent, acesta apreciind că a fost amenințat cu hărțuirea pe criteriu de apartenență la o categorie defavorizată.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Popa Ioan cu adresa de comunicare a actelor de procedură la Primăria Reșița, Piața 1 Decembrie 1918 nr. 1A, Jud. Caraș-Severin

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 931/09.02.2021 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 931/09.02.2021 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, acestea au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 6-7 la dosar).

5. Partea reclamată a depus un punct de vedere înregistrat cu nr. 1992/15.03.2021 și a comunicat acordul privind soluționarea în lipsă a petiției (filele 15-17 la dosar).

6. Prin adresa nr. 2367/25.03.2021 au fost comunicate petentului înscrisurile transmise la dosar, respectiv punctul de vedere depus de partea reclamată (fila 105 la dosar).

7. Petentul a transmis acordul privind soluționarea în lipsă a petiției prin comunicarea din data de 24.02.2021.

8. Petentul a transmis o completare la dosar cu nr. 1403/22.02.2021 și a depus la dosar note scrise, comunicate cu adresa nr. 2584/05.04.2021.

9. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

10. Prin adresa nr. 8179/22.12.2020, petentul sesizează Consiliul cu privire la faptul că a fost supus unei fapte de hărțuire pe criteriul de apartenență la o categorie defavorizată.

11. În fapt, petentul arată următoarele:

11.1 În conferința de presă din data de 18.12.2020, în prezența mai multor cetățeni, partea reclamată a făcut următoarele declarații:

a) *"Există comunități, din păcate, depresive în România. Valea Jiului este toată depresivă, dar și altele pe care nu le mai numesc aici. Reșița a fost un oraș depresiv cu oameni care nu mai aveau încredere în ei, că nu se mai poate face nimic pentru ei."*

Potentul consideră că, în conformitate cu prevederile art. 2, alin 1 din OG nr. 137/2000, în acest caz sunt excluse din societate, fiind apreciate ca inferioare persoanele suferind de boli psihice și din anumite zone geografice.

b) *"Pe cei care încă mai sunt depresivi și nu își iau pastilele la timp îi voi da în judecată, pentru că atunci când vorbesc despre Primăria Reșița, vorbesc despre colegii mei, despre munca lor, vorbesc despre diriginții de șantier, vorbesc despre constructori, arhitecți și firme de proiectare și aceste lucruri nu le mai admit"*.

Potentul consideră că, în conformitate cu prevederile art. 2, alin 4 din OG nr. 137/2000, în acest caz este vorba de un comportament activ care supune la un tratament degradant și injust persoane, grupuri, comunități întregi și cărora li se interzice dreptul la opinie și petiționare.

c) *Pe îl anunț că îl dau în judecată. Toți banii pe care îi iau acestui flăcău îi voi vărsa în contul Fundației Comunitare a Banatului Montan. Vom încărca aceste conturi cu bani de la oameni care nu își iau pastilele la timp. Această muncă pe care noi o facem și dumneavoastră o vedeți în teren zi de zi o voi duce până la capăt, cu toate frânele și cu toți depresiviiăștia care nu-și iau pastilele"*.

Potentul apreciază că, în conformitate cu prevederile art. 2, alin 5 din OG nr. 137/2000, în acest caz, prin comportamentul părții reclamate la adresa lui este vorba de amenințare cu hărțuirea pe criteriu de apartenență la o categorie defavorizată, stare de boală, ce duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv.

11.2 Potentul arată că aceste declarații au apărut în presa locală sub diverse titluri, indicând articolele, autorii și publicațiile care au comunicat declarațiile părții reclamate, în calitate de primar al orașului Reșița.

- Express de Banat, în data de 18.12.2020

<https://expressdebanat.ro/ioan-popa-resita-a-fost-un-oras-depresiv-pe-cei-care-inca-mai-sunt-depresivi-si-nu-isi-iau-pastilele-la-timp-ii-voi-da-in-judecata/>

"Eu știu că Reșița în momentul în care am preluat-o a fost un oraș depresiv. Există comunități, din păcate, depresive în România. Valea Jiului este toată depresivă, dar și altele pe care nu le mai numesc aici. Reșița a fost un oraș depresiv cu oameni care nu mai aveau încredere în ei, că nu se mai poate face nimic pentru ei. În 27 septembrie s-a dovedit că o foarte mare parte din populație nu mai este depresivă și crede că se pot face lucruri buni. Pe cei care încă mai sunt depresivi și nu își iau pastilele la timp îi voi da în judecată, pentru că atunci când vorbesc despre Primăria Reșița, vorbesc despre colegii mei, despre munca lor, vorbesc despre dirigenții de șantier, vorbesc despre constructori, arhitecți și firme de proiectare și aceste lucruri nu le mai admit".

„Pe îl anunț că îl dau în judecată. Toți banii pe care îi iau acestui flăcău îi voi vărsa în contul Fundației Comunitare a Banatului Montan. Vom încărca aceste conturi cu bani de la oameni care nu își iau pastilele la timp. Această muncă pe care noi o facem și dumneavoastră o vedeți în teren zi de zi o voi duce până la capăt, cu toate frânele și cu toți depresivii aștia care nu-și iau pastilele".

- Clip video al publicației Reper24 apărut pe Facebook, cu un număr de 593K vizualizări până la data de 04.01.2021

<https://www.facebook.com/reper24h/videos/698968627649500>

12. În concluzie, petentul consideră că partea reclamată l-a supus unei fapte de hărțuire pe criteriul de apartenență la o categorie defavorizată și solicită sancționarea contravenției prevăzută de OG nr. 137/2000, declarațiile părții reclamate reprezentând un grad ridicat de pericol al urii și segregării induse, pe care petentul le resimte personal.

13. La dosar au fost depuse înscrisuri în susținerea celor declarate de către petent, documente ce conțin: fotocopii după articolele apărute în presă și direcționare către link-uri pentru articolele online (filele 4- 5 la dosar).

14. Prin completarea depusă la dosar (nr. 1403/22.03.2021), petentul arată că în continuare are parte de jigniri și amenințări cu expulzarea din oraș și urări de moarte, situație care este îngrijorătoare și care impune măsuri ferme și rapide.

Suștinerea părții reclamate

15. Prin adresa înregistrată cu nr. 1992/15.03.2021 (filele 15-17 la dosar) partea reclamată a depus un punct de vedere prin care, asupra sesizării petentului, arată următoarele, apreciind ca fiind necesar a relata întregul context în care petentul a înțeles să își manifeste nemulțumirile față de autoritățile publice locale:

15.1 Partea reclamată arată că în Municipiul Reșița a fost inițiată investiția aferentă proiectului „Amenajare piste de biciclete și alei pietonale pe străzile de legătură dintre arterele majore de circulație, pentru acces la stațiile de transport în comun”, lucrările din cadrul acestui proiect realizându-se în zona de domiciliu a petentului.

15.2 Pe parcursul efectuării lucrărilor autorizate (autorizația de construire nr. 224/28.10.2019), în urma trasării elementelor proiectate în sit s-a constatat o suprapunere a trotuarului cu arbori existenți care nu au fost planificați a fi tăiați fiind redesenat profilul trotuarelor dealungul străzii N. Titulescu respectiv, în urma lucrărilor de terasamente, precum și a săpăturilor de pe aceeași stradă, constructorul și proiectantul au constatat faptul că un număr de 4 arbori au fost plantați și au crescut pe un canal termic existent de-a lungul străzii, arborii fiind înclinați și prezentând un pericol

pentru oameni și imobilele din zonă. Astfel, atât proiectantul cât și constructorul au transmis municipiului Reșița adrese prin care informau despre cele constatate respectiv, necesitatea tăierii arborilor respectivi și replantarea unui număr egal de arbori noi.

15.3 În acest context, la datele de 30 noiembrie, 02 și 03 decembrie 2020, petentul și-a exprimat nemulțumirea cu privire la „tăierea a 3 brazi falnici” solicitând „ca instituțiile să se implice și să colaboreze în temeiul prerogativelor prevăzute de lege pentru a nu se (mai) tăia arborii mari și viabili existenți...” respectiv, „ca pe viitor să opriți aceste tăieri abuzive... arătând că astăzi 2 dec. ora 11,30 a mai fost tăiat nelegal și nejustificat un copac cu diametrul tulpinii de cca. 30 cm”.

15.4 De asemenea, partea reclamată arată că în cursul lunii decembrie 2020 (16 și 21 decembrie 2020), petentul a sesizat Inspectoratul de Stat în Construcții Caraș-Severin cu aceeași nemulțumire exprimându-și opinia potrivit căreia „soluția neconformă în curs de execuție pe teren este complet greșită juridic și tehnic...” solicitând obligarea primăriei municipiului Reșița și a executantului „să se conformeze la documentația inițial autorizată...”.

15.5 Totodată, privitor la aceeași problemă, partea reclamată arată că petentul a înțeles să sesizeze și Consiliul Județean Caraș-Severin, respectiv Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, precum și Comisia pentru Cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiții în care informează că a „solicitat și o opinie a Institutului Elie Wiesel...”.

15.6 De asemenea, partea reclamată arată că petentul a înțeles să posteze și pe rețeaua de socializare Facebook mai multe „opinii” prin care aducea, în mod ironic și tendențios, aceleași critici nefondate privitor la lucrările aferente investiției menționată mai sus, și nu numai, petentul depășind cu mult limitele unei exprimări civilizate prin postările realizate.

16. Totodată, partea reclamată învederează și faptul că petentul a fost unul dintre candidații pentru obținerea unui mandat de consilier local la alegerile locale din luna septembrie 2020, motiv pentru care se apreciază faptul că întregul demers al acestuia, prin modul în care a înțeles să își exprime opiniile și să își exercite dreptul de petiționare, conține un substrat politic provocator.

17. Partea reclamată arată că în data de 18.12.2020, în publicația on-line locală Reper24, a fost publicat articolul intitulat „Primarul Reșiței, Ioan Popa, optimist incurabil, luptă din răspuțeri cu depresivitatea comunității”, articol cu privire la care consideră și susține faptul că nu a avut și nu are un caracter de discriminare, având în vedere următoarele argumente:

- Referitor la pct. a) din sesizarea petentului, acesta susține faptul că „în acest caz, sunt excluse din societate, fiind apreciate ca inferioare persoanele suferind de boli psihice și din anumite zone geografice fiind încadrate la art.2, alin 1 din OG nr.137/2020, interpretare personală și subiectivă a petentului, partea reclamată învederând faptul că *în cuprinsul textului citat nu se face absolut nicio referire la persoane suferind de boli psihice* ci chiar în cuprinsul textului citat, s-a precizat faptul că „Reșița a fost un oraș depresiv cu oameni care nu mai aveau încredere în ei, că nu se mai poate face nimic pentru ei”.

Partea reclamată precizează faptul că noțiunea/conceptul „orașului depresiv” a fost exprimată de către jurnalistul în Ziarul Financiar din data de 19.05.2019, aceasta fiind preluată cu referire la persoane înclinate spre descurajare, neîncrezătoare în

posibilitatea realizării unor „lucruri” benefice pentru comunitate, afirmația neavând scopul și, cu atât mai puțin, efectul restrângerii, înlăturării recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice, așa cum este prevăzut la art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, partea reclamată arată că petentul nu motivează, nu argumentează, în niciun fel și, cu atât mai puțin, nu dovedește faptul că textul citat ar fi avut/are „ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”, astfel că nu poate fi reținută incidența prevederilor art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- Referitor la pct. b) din sesizarea petentului, unde acesta susține faptul că „în acest caz e vorba de un comportament activ care supune la un tratament degradant, injust persoane, grupuri, comunități întregi și li se interzice dreptul la opinie și petiționare, conf. art. 2 alin. 4 din OG nr. 137/2000”, partea reclamată învederează faptul că exprimarea „cei care încă mai sunt depresivi și nu își iau pastilele la timp” a fost formulată la figurat, în sensul celor precizate în textul anterior, respectiv că cei care încă nu au încredere că se mai poate face ceva pentru ei, pentru dezvoltarea/modernizarea comunității locale și nu au „puterea” de „a vedea/ nu vor „să vadă” lucrurile benefice ce se realizează pentru comunitate, căutând „probleme” în mod nejustificat/netemeinic (chiar dacă acestea nu există) prin declarațiile realizate cu substrat politic, „îi voi da în judecată” pentru a răspunde față de eventualele prejudicii aduse comunității locale prin obstrucționarea investițiilor, ceea ce nu înseamnă că este vorba despre „un tratament degradant, injust” și, în niciun caz, nu s-a interzis, în niciun fel, dreptul la opinie și petiționare.

Astfel, partea reclamată arată că trebuie reținut faptul că, în niciun moment nu a făcut referire la persoane bolnave/suferind de o boală cronică, interpretarea petentului fiind pur subiectivă, acesta nedovedind existența efectelor pe care le-ar fi generat pretinsul comportament activ, petentul rezumându-se doar la a afirma existența unui „tratament degradant, injust”, respectiv doar pretinde interzicerea dreptului la opinie și petiționare, fără să argumenteze în ce fel i s-au interzis aceste drepturi.

- Referitor la pct. c) din sesizarea petentului, partea reclamată arată că acesta susține faptul că „e vorba de amenințarea cu hărțuirea...și duce la creerea unui cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv conform art. 2 alin. 5, OG nr 137/2000”, partea reclamată învederând faptul că, în sensul prevederilor OG nr. 137/2000, constituie hărțuire, orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la creerea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.

Față de cele prezentate, partea reclamată precizează faptul că, în momentul în care a afirmat că îl va da în judecată pe petent pentru a răspunde față de eventualele prejudicii aduse comunității locale prin obstrucționarea investițiilor, în niciun caz acesta nu a amenințat cu hărțuirea, ci doar a exprimat faptul că este posibil să își exercite

dreptul de a se adresa justiției, aceasta urmând a se pronunța, conform legii, asupra eventualelor prejudicii ce vor fi create de către petent.

18. De asemenea partea reclamată învederează faptul că nu a fost și nu poate fi vorba despre un „comportament pe criteriu de apartenență la o categorie defavorizată, stare de boală”, deoarece nu a făcut nicio referire la persoane bolnave/suferind de o boală cronică iar petentul nu argumentează, nici de această dată, „crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv”, aceasta fiind o simplă preluare a textului cuprins în art. 2 alin. 5 din OG nr. 137/2020 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

19. În concluzie, având în vedere cele prezentate, partea reclamată consideră ca atitudinea față de petent nu este nici ostilă, nici abuziva, pe niciun criteriu, iar măsura considerată de petent ca fiind discriminatorie și abuzivă este lipsită de temeii.

20. La dosar au fost depuse înscrisuri în susținerea celor declarate de către partea reclamată, documente ce conțin: articole din presă, planșe fotografice cu lucrările care se efectuează în oraș, corespondența cu petentul, proiecte tehnice, corespondență a primăriei cu alte instituții (filele 18 – 104 la dosar).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României:
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, *tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat*”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;

- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

21. **În fapt**, se reține că, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra petentului prin declarații publice făcute în conferință de presă, petentul considerând că a fost supus unei situații discriminatorii, pe criteriul de apartenență la o categorie defavorizată.

Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate.

22. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

23. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

24. Potrivit art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

25. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

26. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, se poate considera discriminare:

- * o diferențiere
- * bazată pe un criteriu
- * care atinge un drept
- * dreptul să fie justificat

27. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.1 din OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

28. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

29. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, sex etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

30. Colegiul director, din analiza înscrisurilor depuse la dosarul cauzei constată următoarele:

- În municipiul Reșița a fost inițiată o investiție aferentă unui proiect de amenajare, lucrările din cadrul acestui proiect realizându-se în zona de domiciliu a petentului. Pe parcursul efectuării lucrărilor autorizate s-a constatat necesitatea tăierii unui număr de 4 arbori care reprezentau un pericol pentru oamenii și imobilele din zonă, context în care petentul și-a exprimat nemulțumirea solicitând ca instituțiile să se implice și să colaboreze pentru oprirea tăierii abuzive, nelegale și nejustificate a copacilor. În acest sens, petentul a sesizat Inspectoratul de Stat în Construcții Caraș-Severin, Consiliul Județean Caraș-

Severin, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, precum și Comisia pentru Cercetarea abuzurilor și combaterea corupției, petiții în care informează că a solicitat și o opinie a Institutului Elie Wiesel, totodată exprimându-și nemulțumirea și pe rețeaua de socializare Facebook unde a postat mai multe opinii prin care aducea critici privitor la lucrările aferente investiției, acesta depășind limitele unei exprimări civilizate prin postările realizate (așa cum rezultă și din documentele depuse la dosar).

- În conferința de presă din data de 18.12.2020, în prezența mai multor cetățeni, partea reclamată, în calitate de primar, a făcut unele declarații prin care a considerat că în unele localități din zonă incluzând și orașul Reșița sunt comunități depresive, cu oameni care nu mai aveau încredere în ei și care considerau că nu se mai poate face nimic pentru ei și pentru comunitatea din care aceștia fac parte;

- În aceeași conferință de presă partea reclamată a făcut referiri la petent, anunțând că îl va da în judecată, menționând indirect că face partea dintr-un grup de depresivi care nu își iau pastilele la timp, petentul resimțind personal o situație de hărțuire pe criteriul de apartenență la o categorie defavorizată;

- Petentul consideră că, în urma acestor evenimente de presă, are în prezent parte de jigniri, amenințări cu expulzarea din oraș și urări de moarte, situație care este îngrijorătoare pentru el fiind necesară impunerea unor măsuri în acest sens.

- Conceptul „orașului depresiv” a fost exprimat de către un jurnalist în Ziarul Financiar din data de 19.05.2019, aceasta noțiune fiind preluată cu referire la persoane înclinate spre descurajare, neîncrezătoare în posibilitatea realizării unor lucruri benefice pentru comunitate, o altă publicația on-line locală (Reper24), publicând articolul intitulat „Primarul Reșiței, ..., optimist incurabil, luptă din răsuputeri cu depresivitatea comunității”,

- Exprimarea „*cei care încă mai sunt depresivi și nu își iau pastilele la timp*” a fost formulată la figurat, în sensul că cei care încă nu au încredere că se mai poate face ceva pentru dezvoltarea și modernizarea comunității locale și nu pot vedea sau nu vor să vadă lucrurile benefice care se realizează pentru comunitatea din care fac parte și care caută diverse probleme prin declarațiile pe care le fac, vor fi dați în judecată pentru a răspunde față de eventualele prejudicii aduse comunității locale prin obstrucționarea investițiilor. Această exprimare completă se referă la posibilitatea exercitării unui drept legal de a se adresa justiției asupra unor eventuale prejudicii ce vor fi create.

- În cuprinsul textului citat nu se face nicio referire la persoane suferind de boli psihice sau la persoane bolnave sau suferind de o boală cronică ci s-a precizat faptul că „Reșița a fost un oraș depresiv cu oameni care nu mai aveau încredere în ei, că nu se mai poate face nimic pentru ei”, interpretarea textului neputând îmbrăca forma unui cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv pe criteriu de apartenență la o categorie defavorizată sau stare de boală.

- Petentul a fost unul dintre candidații pentru obținerea unui mandat de consilier local la alegerile locale din luna septembrie 2020, întregul demers al acestuia în situația prezentă fiind de a-și exprima opiniile și de a-și exercita dreptul la petiționare, având un comportament activ în relatarea întregului context în care acesta a înțeles să își manifeste nemulțumirile față de autoritățile publice locale

31. Petentul a invocat criteriul apartenenței la o categorie defavorizată afirmând că a fost creată pentru el o situație de inferioritate, având ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor

omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, precum și susținerea faptului că a fost amenințat cu hărțuirea.

32. Criteriul identificat de petent nu a stat la baza climatului ostil dintre părți, atitudinea ofensivă provenind dintr-un conflict anterior existent între părți, care a culminat cu declarațiile publice ale părții reclamante. De altfel, nu s-a putut identifica o legătură de cauzalitate între criteriul indicat de petent și disensiunile apărute între părți. Animositățile și neînțelegerile dintre aceștia au creat o tensiune care a condus la o stare conflictuală, părțile atacându-se reciproc pe rețelele de socializare și în presă, și-au adus jigniri, menținând această situație divergentă.

33. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între criteriul invocat de petentă și faptă, conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000. Nu este relevantă o situație în care partea reclamată manifestă o atitudine discriminatorie la adresa petentului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare întrucât nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

IV. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 16.06.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, ADRIAN NICOLAE DIACONU – membru, HORIA GRAMA– membru, MARIA MOȚA–

membru, MARIA LAZĂR – membru, HALLER ISTVAN – membru, OLTEANU
CĂTĂLINA – membru,

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr.
138 din data de 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 02.08.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.